

บทที่ 4

การคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญาตามกฎหมายต่างประเทศ

4.1 แนวความคิดในการคุ้มครองของต่างประเทศ

แนวความคิดในการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญา โดยพิจารณาการให้ได้มา ซึ่งพยานบุคคลโดยพยานบุคคลสามารถให้การโดยปราศจากปัจจัยหรืออิทธิพล ที่เกิดขึ้นโดยมิชอบเช่นการข่มขู่ การคุกคามหรือการประทุษร้าย ในขณะที่รัฐจัดการคุ้มครองในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิภาพของบุคคลซึ่งมาเป็นพยานบุคคล

ปฏิญญาสิทธิ 17 ประการของเหยื่ออาชญากรรม โดยปฏิญญาดังกล่าวมีขึ้นเพื่อตอบสนองในการประชุมสภาป้องกันอาชญากรรมและการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดแห่งสหประชาชาติ ครั้งที่ 7 (The Seventh United nations Congress on the Prevention of Crime and the Treatment of Offenders) ซึ่งจัดประชุมที่ กรุงมิลาน ประเทศอิตาลี ใน ปี 1985 และลงมติของสมัชชาใหญ่องค์การสหประชาชาติรับรองสิทธิต่างๆ ของเหยื่ออาชญากรรม ดังนี้

1. สิทธิที่จะได้รับการปฏิบัติด้วยความเห็นอกเห็นใจมีประโยชน์และแน่นอนตลอดเวลาโดยคำนึงถึงสถานภาพสิทธิและศักดิ์ศรีของบุคคล
2. สิทธิได้รับการแจ้งถึงวิธีการสอบสวนโดยตำรวจ(เว้นแต่การเปิดเผยจะเป็นผลเสียแก่การสอบสวน)
3. สิทธิที่จะได้รับแจ้งถึง คำฟ้องรวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมฟ้อง
4. สิทธิที่จะได้รับโอกาสให้ ให้ถ้อยคำในตอนเริ่มแรกของการสอบสวนเกี่ยวกับความบาดเจ็บหรือความเสียหายที่ได้รับเนื่องจากการกระทำผิดทางอาญานั้น คำให้การนี้จะต้องได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัยก่อนที่จะมีการพิจารณาลงโทษจำเลย
5. สิทธิที่จะได้รับการอธิบายเหตุผลในการยอมรับคำให้การรับสารภาพของผู้กระทำผิดในข้อหาที่มากกว่าเดิมหรือยอมรับคำให้การรับสารภาพของผู้กระทำผิดที่สารภาพเพื่อแลกเปลี่ยนกับคำเสนอแนะให้ลดโทษหรือบรรเทาโทษแก่จำเลยในการพิจารณาคดี
6. สิทธิที่จะได้รับการอธิบายเหตุผลในการถอนฟ้อง (nolle prosequi) หรือการสั่งไม่ฟ้อง (ดุลพินิจซึ่งจะมีผลกระทบต่อเหยื่ออาชญากรรมนั้นจะต้องได้รับการอธิบายอย่างรอบคอบและระมัดระวังเป็นพิเศษ)

7. สิทธิที่จะได้รับทรัพย์สินที่ทางราชการยึดไว้เพื่อสอบสวนหรือใช้เป็นพยานหลักฐานคืนโดยเร็วซึ่งจะต้องพยายามลดความไม่สะดวกทั้งปวงแก่เหยื่ออาชญากรรมให้มากที่สุด
8. สิทธิที่จะได้รับการแจ้งถึงขั้นตอนการพิจารณาคดีรวมทั้งสิทธิหน้าที่ของพยาน
9. สิทธิที่จะได้รับการคุ้มกันมิให้พบปะกับจำเลยหรือพยานจำเลยในระหว่างการพิจารณาคดีโดยไม่จำเป็น
10. สิทธิที่จะปิดบังสถานที่อยู่ไว้เป็นความลับ เว้นแต่จำเป็นจะต้องเปิดเผยเนื่องในการดำเนินคดีของโจทก์หรือการต่อสู้คดีของจำเลย
11. สิทธิที่จะไม่ต้องไปปรากฏตัวในชั้นไต่สวนมูลฟ้อง หรือการพิจารณาของคณะกรรมการ (Committal Proceedings) เว้นแต่เป็นการจำเป็นในการดำเนินคดีของโจทก์หรือการต่อสู้คดีของจำเลย
12. สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคู่ครองจากพนักงานอัยการในการพิจารณาคำร้องขอของผู้กระทำผิด ซึ่งร้องขอประกันตัว
13. สิทธิที่จะได้รับการอธิบายถึงผลของการให้ประกันตัวผู้กระทำผิดรวมทั้งสิทธิที่จะได้รับแจ้งถึงเงื่อนไขของการให้ประกันตัวซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อคุ้มครองเหยื่ออาชญากรรมจากการประทุษร้ายของผู้กระทำผิดในภายหลัง
14. สิทธิที่จะให้ศาลได้รับทราบถึงผลที่ตนได้รับจากการกระทำผิดอาญาจากการแถลงของพนักงานอัยการหรือจากข้อความที่ปรากฏในสำนวนคดีรวมทั้งความเสียหายทางด้านการเงินทางสังคมและทางร่างกายในการนี้พนักงานอัยการก็ควรจะแถลงศาลถึงข้อเท็จจริงใดๆ ซึ่งจะช่วยในการกำหนดดุลพินิจของศาลรวมทั้งการแก้ไขความเสียหาย ตลอดจนจำนวนค่าชดเชยหรือค่าทดแทนซึ่งผู้เสียหายประสงค์จะได้รับด้วย
15. สิทธิที่จะได้รับการอธิบายผลของการดำเนินคดีอาญารวมทั้งรับทราบคำพิพากษาและการบังคับตามคำพิพากษา
16. สิทธิที่จะได้รับคำอธิบายเกี่ยวกับผลของการคุมประพฤติ
17. สิทธิที่จะได้รับการบอกกล่าวก่อนที่ผู้กระทำผิดจะถูกปล่อยตัวจากการควบคุม

ปี ค.ศ.1985 องค์การสหประชาชาติได้แถลงประกาศว่าด้วยหลักการเบื้องต้นในงานยุติธรรมสำหรับเหยื่ออาชญากรรมเกี่ยวกับการใช้อำนาจในทางที่ผิด (Declaration of basic Principle of Justice for victim of Crime on Abuse of Power) ดังปรากฏข้อความรายละเอียดในผนวก ข. ภายใต้หลักการข้อที่ 6 ของประกาศดังกล่าว องค์การสหประชาชาติได้เรียกร้องให้สมาชิกพิจารณาให้ความสำคัญในการตอบสนองของกระบวนการบริหารและตุลาการต่อความต้องการของเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งควรจะอำนวยความสะดวก

(ง) วางมาตรการต่างๆ เพื่อลดความไม่สะดวกทั้งปวงของเหยื่ออาชญากรรมให้เหลือน้อยที่สุด ปกป้องความความเป็นส่วนบุคคลของเหยื่ออาชญากรรมเมื่อมีความจำเป็น และให้หลักประกันความปลอดภัยต่อเหยื่อและพยานจากการข่มขู่และการล้างแค้น

การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ สมัยพิเศษว่าด้วยยาเสพติด การกำหนดการคุ้มครองพยานบุคคลเป็นมาตรการเสริม (Complementary Measures) ในการส่งเสริมการ อนุวัติอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการลักลอบการค้ายาเสพติดและวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท ค.ศ.1988 เมื่อวันที่ 8-10 มิถุนายน 2541 ณ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา

ร่างกฎหมาย UNDCP¹ MODEL WITNESS PROTECTION BILL 1988 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่แบบสำหรับให้แต่ละประเทศนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับสภาพสังคม โดยมีการวางรูปแบบของกฎหมายให้มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนรู้สึกเกิดความมั่นใจและมีหลักประกันในการมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมและกระบวนการพิจารณา โดยมีหลักการคือ

“พยานบุคคลจะไม่ให้การโดยปราศจากการคุ้มครองจากภัยอันตรายหรือการตอบแทนที่เกี่ยวกับการกระทำทางอาญา” โดยศึกษาความผิดมูลฐานที่นำไปสู่การนำไปสู่การนำมามาตรการคุ้มครองพยานมาใช้ การจำกัดความของพยานบุคคล คือบุคคลที่สามารถให้การ หรือตกลงที่จะให้การ หรือให้พยานหลักฐานในรูปแบบอื่นๆ ซึ่งความหมายของพยานบุคคลได้รวมไปถึงบุคคลอื่นๆ ในครอบครัวหรือบุคคลใกล้ชิดที่ได้รับรับการคุ้มครองอีกด้วย โดยกำหนดระยะเวลาการคุ้มครอง การสิ้นสุดระยะเวลาการคุ้มครอง และพิจารณาจากปัจจัยต่อไปนี้ประกอบด้วย

1. ความรุนแรงของการกระทำผิดซึ่งพยานหลักฐานที่พยานบุคคลเกี่ยวข้อง
2. คุณลักษณะและความสำคัญของพยาน
3. ความอันตรายที่พยานบุคคลจะได้รับ
4. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับพยานบุคคลที่คาดว่าจะอยู่โครงการนี้
5. ผลการประเมินทางด้านจิตวิทยา
6. วิธีการอื่นๆ ในการคุ้มครองพยานบุคคล

การคุ้มครองพยานได้มีการกล่าวถึงในการปราบปรามองค์กรอาชญากรรม (Revised draft United Nation Convention against Transnation Organized Crime) จัดประชุมที่กรุงเวียนนา

¹ UNDCP หมายถึง UNITED NATIONS INTERNATIONAL DRUG CONTROL PROGRAMME

ระหว่างวันที่ 8-12 มีนาคม 1999 ในหัวข้อที่ 18 Protection of witness and victims โดยมีหลักการดังนี้

1. กำหนดให้แต่ละรัฐจัดทำมาตรการที่เพื่อจัดการคุ้มครองที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมจากการคุกคามหรือการแก้แค้นที่อาจเกิดขึ้นได้ต่อพยานบุคคลในคดีอาญา ซึ่งตกลงที่จะให้การที่เกี่ยวข้องกับการกระทำผิด ทั้งนี้รวมการคุ้มครองให้รวมไปถึงบุคคลอื่นๆ ซึ่งมีความใกล้ชิดต่อหรือมีความสัมพันธ์กับพยาน โดยการคุ้มครองควรจะดำเนินการทั้งก่อน ระหว่าง และภายหลังการให้การแล้ว

2. มาตรการที่กำหนดขึ้นจะต้องไม่กระทบกับสิทธิของจำเลยหรือผู้ต้องหาในการดำเนินกระบวนการพิจารณา (without affecting the right of the defendant to due process) เช่น

2.1 การจัดการกระบวนการพิจารณาเพื่อคุ้มครองทางร่างกาย (physical protection) ของบุคคล ซึ่งมีความจำเป็นและมีความยืดหยุ่น เช่นการย้ายที่อยู่ การปิดเป็นความลับเกี่ยวกับข้อมูลตัวบุคคล

2.2 การปรับปรุงกฎหมายที่อนุญาตให้พยานสามารถให้การในลักษณะที่ทำให้พยานเกิดความมั่นใจต่อความปลอดภัย เช่นการอนุญาตที่จะให้การโดยใช้การสื่อสารโดยเทคโนโลยี (communication technology)

2.3 การพิจารณาข้อตกลงระหว่างรัฐเกี่ยวกับการย้ายที่อยู่ของพยาน

2.4 รัฐจะต้องจัดทำมาตรการเพื่อช่วยเหลือเหยื่ออาชญากรรม เช่น การที่จะต้องเผชิญหน้าจำเลย แต่ต้องไม่เป็นการกระทบต่อสิทธิของจำเลย และการสร้างกระบวนการตอบสนองต่อเหยื่ออาชญากรรม

4.2 การคุ้มครองพยานของประเทศสหรัฐอเมริกา

4.2.1 แนวความคิดการคุ้มครองพยานบุคคล

ประเทศสหรัฐอเมริกา มีแนวคิดในเรื่องการให้ความคุ้มครองพยานเพื่อเป็นการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลและเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพและถือว่าพยานบุคคลมีบทบาทต่อกระบวนการยุติธรรมในส่วนที่จะใช้เป็นเครื่องพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ ดังนั้นการกระทำใดๆ ต่อบุคคลซึ่งจะมา เป็นพยานบุคคลและอาจจะส่งผลกระทบต่อ การให้การ การเบิกความ จึงเป็นความผิดทางอาญา ประสิทธิภาพโดยรวมของกระบวนการยุติธรรม ดังนั้นจึงถือว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการขัดขวางกระบวนการยุติธรรมด้วย (Obstruction of Justice)² และการคุ้มครองจะครอบคลุมไปถึงภาย

² 18 U.S.C. Section 1512-1514.

หลังการพิจารณาคดีด้วย และการคุ้มครองพยานบุคคลเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการต่อต้านองค์กรอาชญากรรม³

4.2.2 วิวัฒนาการคุ้มครองพยาน

ก่อน ปี ค.ศ. 1971 ประชาชนของสหรัฐอเมริกามีส่วนร่วมของประชาชนในงานยุติธรรมทางอาญาคือการเป็นพยาน แต่ไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลโดยพยานมีบทบาทเป็นเพียง ผู้ชี้ตัวผู้ต้องหา และให้การในคดี จนกระทั่งพบว่ามีกรข่มขู่พยานจนทำให้การพิจารณาคดีไม่มีประสิทธิภาพ และเริ่มให้ความสนใจให้พยานบุคคลได้รับความปลอดภัยจากผู้กระทำความผิด ต่อมา ค.ศ. 1971 กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดมาตรการและหลักเกณฑ์ของการคุ้มครองพยานบุคคลในคดีอาญา เพื่อให้ความปลอดภัยแก่ชีวิต ร่างกายและทรัพย์สิน ตลอดจนบุคคลในครอบครัวของพยาน โดยใช้ชื่อว่า โครงการการให้ความคุ้มครองพยาน (Witness Security Program) หลังจากนั้นสมาคมอัยการแห่งชาติ และกระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกาจึงได้ก่อตั้งคณะกรรมการเพื่อช่วยเหลือเหยื่อและพยานขึ้น (Witness Assistance Program)

การคุ้มครองพยานบุคคลของสหรัฐอเมริกาแบ่งออกเป็น 2 รูปแบบ คือ

- (1) โครงการคุ้มครองพยานแบบเดิม
- (2) โครงการคุ้มครองพยานในปัจจุบัน

1. โครงการคุ้มครองพยานแบบเดิม ในช่วงปลายทศวรรษ 1960 กระทรวงยุติธรรมของสหรัฐอเมริกามีความจำเป็นต้องให้ความคุ้มครองแก่บุคคลที่ยินดีจะให้การเป็นพยานอันเป็นผลร้ายต่อสมาชิกขององค์กรอาชญากรรมกลุ่มต่างๆ เมื่อประมาณ 30 ปีมานี้ กระทรวงยุติธรรมจึงได้จัดตั้งโครงการคุ้มครองพยานของรัฐบาลกลาง อันเป็นเครื่องมือบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่สุดในการต่อต้านองค์กรอาชญากรรม คือมีสมาชิกองค์กรอาชญากรรมนับหมื่นคนถูกลงโทษอันเป็นผลสืบเนื่องมาจากโครงการนี้ การคุ้มครองพยานตามโครงการนี้มี 2 กลวิธี คือ

- (1) การคุ้มครองพยานโดยการเคลื่อนย้ายพยานไปอยู่ในสถานที่ที่อาชญากรไม่สามารถพบเห็นได้
- (2) การจัดให้พยานมีชื่อ นามสกุลใหม่เพื่อชีวิตใหม่ โครงการดังกล่าวนี้ทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมในฐานะพยานแก่พนักงานอัยการและศาล⁴

³ The Organised Crime Control Act 1970 .

⁴ สุพจน์ สุโรจน์ , การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานยุติธรรมทางอาญา , วารสารกฎหมายสุโขทัย ธรรมาธิราช กรุงเทพ , ปีที่ 5 พ.ศ. 2540 หน้า 96.

2. โครงการคุ้มครองพยานในปัจจุบัน เนื่องจากในปัจจุบันอิทธิพลขององค์การอาชญากรรมแบบเดิมลดลงไป และในช่วงปลายทศวรรษ 1980 และตอนต้นทศวรรษ 1990 กลุ่มอาชญากรที่ใช้หรือแก๊งอาชญากรในท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทมากขึ้น พวกนี้ก่อให้เกิดการคุกคามพยานบุคคลแตกต่างกันไป คือ จะฆ่าใครก็ตามที่พวกเขาเห็นว่าเป็นอันตรายต่ออิสรภาพ และการปฏิบัติงานต่อไปในสังคม ยกตัวอย่างเช่นในวอชิงตันดีซี การข่มขู่พยานบุคคลได้เพิ่มความรุนแรงขึ้นมา ใน ค.ศ. 1992 โดยเฉพาะคดีฆาตกรรมได้เพิ่มขึ้นกว่า 3 เท่า ของอัตราคดีอย่างเดียวกันในเมืองที่มีขนาดเท่ากัน โครงการคุ้มครองพยานนี้ดำเนินการปรับปรุงให้มีการโครงการคุ้มครองระยะสั้น (Short term Protection Program) ระหว่างเดือนตุลาคม 1991 ถึงกรกฎาคม 1994 มีพยานบุคคลเข้าร่วมจำนวน 79 คนและสมาชิกครอบครัวหรือผู้ใกล้ชิดประมาณ 150 คน ได้รับการคุ้มครองโดยเป็นการหลีกเลี่ยงพื้นที่ที่น่าอันตรายต่อพยานและพยานไม่จำเป็นต้องใช้ชื่อ นามสกุลใหม่ รวมทั้งสามารถกลับเข้ามาดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนเดิม นอกจากนั้นบางกรณีพยานบุคคลถูกย้ายไปยังเมืองอื่นที่อยู่นอกเขตนครหลวง แต่ยังคงอยู่ภูมิภาคเดียวกันของประเทศ พยานบุคคล ยังคงใช้ชื่อเดิม และหางานทำโดยกระทรวงยุติธรรมไม่ต้องช่วยเหลือระยะเวลาคุ้มครองตามโครงการอยู่ระหว่าง 6 ถึง 8 เดือน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับโครงการแบบดั้งเดิม การได้รับการคุ้มครองตลอดเวลา เมื่อได้ให้การเป็นพยานแล้ว หลังจากการให้แล้ว พยานจะได้รับเงินเพื่อเดินทางกลับวอชิงตันดีซี ถ้าต้องการ แต่ส่วนมากได้รับการสนับสนุนให้อยู่ในที่ใหม่ต่อไป⁵

เมื่อปี ค.ศ.1974 คณะกรรมการได้รวบรวมรายชื่อแผนงานดำเนินการช่วยเหลือเหยื่อและพยานท้องถิ่นต่างๆใน 17 รัฐ จำนวน 33 แผนงาน นำมาศึกษาและทดลองเพื่อขยายผลไปสู่ท้องถิ่นอื่นๆ

ในระยะเริ่มต้น จะส่งพยานบุคคลเข้าไปอยู่ในที่ปลอดภัย (Safe House) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นค่ายทหาร และได้มีการปรับปรุงการดำเนินการให้ความปลอดภัยแก่พยานบุคคลรวมทั้งครอบครัวรวมทั้งการนำวิธีการจัดหาที่อยู่ใหม่ เปลี่ยนแปลงชื่อและหลักฐานทางทะเบียน รวมทั้งมีสวัสดิการในรูปแบบต่างๆ มีหลักเกณฑ์การพิจารณาเข้าสู่โครงการคุ้มครองพยานดังระบุไว้ใน Unite States Code Title 19 Criminal Procedure part Chapter 224 Protection of Witness ซึ่งจะกล่าวในรายละเอียดต่อไป

4.2.3 ความรับผิดชอบทางอาญา

สหรัฐอเมริกาใช้มาตรการทางอาญาโดยกำหนดความรับผิดชอบทางอาญาให้กับบุคคลที่ยุ่งเหยิงพยาน โดยก่อนปี ค.ศ. 1982 ที่สภาให้ความตระหนักเกี่ยวกับการการคุกคามพยานบุคคล ได้มีการบัญญัติกฎหมายซึ่งอยู่ในหมวด 18 ในชื่อว่า witness tampering และมีบทกำหนดความผิดและโทษไว้ใน มาตรา 1503 1505 และ 1510 โดยทั้งหมดรวมอยู่ในหมวดของความผิดต่อกระบวนการยุติธรรม

⁵ เรื่องเดียวกัน หน้า 97 .

ต่อมาปี ค.ศ 1982 เมื่อพบว่ามีการกระทำความผิดต่อพยานมากขึ้น จึงมีการบัญญัติกฎหมายในส่วนของ การคุ้มครองพยานบุคคลและผู้เสียหายในคดีอาญา (The Federal Victim and Witness Protection Act 1982) (VWPA) โดยมีเหตุผลในการสนับสนุนดังนี้

1. ตระหนักถึงบทบาทของพยานบุคคลต่อกระบวนการยุติธรรมและให้ความสำคัญต่อพยานบุคคลนอกเหนือจากการเป็นเพียงเครื่องมือในชี้ตัวเพื่อการพิสูจน์ตัวบุคคลและการลงโทษจำเลย
- 2.เหยื่ออาชญากรรมในคดีที่มีความรุนแรง มักจะได้รับความทรมานจากสภาพร่างกาย จิตใจ หรือปัญหาทางการเงิน ซึ่งเป็นผลมาจากการกระทำในคดีทางอาญา รวมทั้งผลของการเกี่ยวพันกับขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม
3. การกระทำความผิดในคดีสำคัญของประเทศมักจะอยู่ภายใต้เขตอำนาจของรัฐบาลกลาง และรัฐบาลมลรัฐแล้วทั้งสิ้น แต่เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าจะมีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับเหยื่ออาชญากรรม
4. ภายใต้กฎหมายปัจจุบัน หน่วยงานบังคับใช้กฎหมายจะต้องมีหน้าที่คุ้มครองหรือช่วยเหลือเมื่อเหยื่อหรือพยานบุคคลได้รับการข่มขู่ คุกคาม
5. ในขณะที่จำเลยได้รับการจัดหาที่ปรึกษากฎหมายซึ่งสามารถอธิบายขั้นตอนกระบวนการพิจารณาและสิทธิของจำเลย เหยื่อหรือพยานบุคคล จะไม่ได้รับการอำพรางหรือการแจ้งถึงการปล่อยตัวชั่วคราว คดีมีการยกฟ้อง การรับสารภาพเพื่อรับข้อหาที่ลดลง หรือการกำหนดศาลที่เปลี่ยนแปลงไป
6. ในขณะที่เหยื่ออาชญากรรม หรือพยานบุคคลติดต่อกับพนักงานอัยการ มักจะได้รับการปฏิบัติในส่วนที่เกี่ยวกับที่จอดรถ การเดินทาง รวมถึงการบริการต่างๆ ไม่เป็นที่พอใจ รวมทั้งในระหว่างการรอพิจารณาคดีต้องอยู่นิ่งเดียวกับจำเลย หรือครอบครัวหรือเพื่อนของจำเลย
7. ผู้เสียหายมักจะสูญเสียทรัพย์สินที่มีมูลค่าไปกับการกระทำผิดทางอาญาและอาจต้องสูญเสียอีกจากกระบวนการพิจารณาคดีที่ต้องใช้เวลานาน รวมทั้งบางกรณีอาจมีการอุทธรณ์ บางครั้งเป็นเรื่องที่ทำให้เกิดความตึงเครียดกับผู้สูงอายุ และคนยากจน

กฎหมายดังกล่าวมีจุดประสงค์ในการปรับปรุงและคุ้มครองบทบาทตามความจำเป็นของผู้เสียหายหรือพยานบุคคลในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา รวมทั้งเพื่อให้เกิดหลักประกันของรัฐในการกระทำใดๆเพื่อช่วยเหลือผู้เสียหายและพยานแต่ไม่กระทบกับสิทธิของผู้ต้องหาตามรัฐธรรมนูญและเป็นการจัดทำกฎหมายจำลองให้กับมลรัฐต่างๆ

ความรับผิดทางอาญาได้ขยายฐานความผิดในส่วนที่มีการกระทำความผิดในลักษณะที่มีการข่มขู่ การคุกคาม การรบกวน การทำร้ายร่างกาย รวมถึงการแก้แค้นกับพยานบุคคลภายหลังจากการให้การในชั้นพิจารณาคดีของศาล มาตรการทางอาญาในลักษณะการให้ความคุ้มครองพยานบุคคล ในส่วนของความปลอดภัยและสวัสดิภาพซึ่งจัดเป็นความผิดเกี่ยวกับการขัดขวางกระบวนการยุติธรรม (Obstruction of Justice) เช่น กรณี Witness tampering โดยการขจัดการกระทำใดๆ ที่มีขอบ โดยวิธีการ การข่มขู่ (threat)⁶ การคุกคาม (intimidation)⁷ การก่อกวน (harassment) คือ การกระทำต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะเจาะจงทำให้บุคคลดังกล่าวเกิดความวิตกกังวล หรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกำหนดความผิดแก่ผู้ได้ทำร้ายหรือทำให้บุคคลผู้มาเป็นพยานเสียชีวิตอันเนื่องมาจากสาเหตุการเป็นพยานให้รัฐ (retaliation)⁸

มาตรการทางอาญาประกอบด้วย

4.2.3.1 การบัญญัติความรับผิดต่อการกระทำที่เป็นการยู่ยงเหยียงพยาน⁹ แบ่งออกเป็น

4.2.2.1.1 ผู้ใดฆ่าหรือพยายามฆ่าผู้อื่น โดยมีจุดประสงค์เพื่อ ขัดขวางมิให้เข้าร่วมหรือให้การเป็นพยานในการสืบสวนสอบสวน ใต้วงมุลฟ้อง หรือพิจารณาคดี ขัดขวางการทำราย

⁶ treat . A communicated intent to inflict physical or other harm on any person or on property หน้า 1327

⁷ Intimidation : Unlawful coercion, extortion , duress , putting in fear to take , or attempt to take, " by intimidation" means willfully to take or attempt to take , by putting in fear of bodily harm. Such fear must arise from the willful conduct of the accused, rather than from some mere tempreamental timidity of the victim; however, the fear of the victim need not be so great as to result in terror, panic, or hysteria.

⁸ 18 U.S.C. section 1514 harassment used in variety of context to describe words, gestures, and actions which tend to annoy , alarm, and abuse (verbally) another person . A person committed a petty misdemeaor if , with purpose to harass another , he : (1) make a telephone call without purpose of legitimate communication ; or (2) insult , taunts or challenges another in a manner likely to provoke violent or disorderly response ; or (3) make repeated communications annoytinously or at extremely inconvinient hours , or in offensively coarse language ; or (4) subjects another to an offensive touching ; (5) engages in any other course of alarming conduct serving no legitimate purpose of the actor.

⁹ 18 U.S.C. Section 1512 .

งาน เอกสาร หรือวัตถุอื่นใดในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี ขัดขวางการติดต่อของผู้ใดกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้พิพากษาในเรื่องเกี่ยวกับการกระทำผิดหรือน่าจะเป็นความผิดตามกฎหมาย หรือการฝ่าฝืนการรอลงอาญา หรือการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดโทษ

4.2.3.1.2 ผู้ใดเจตนาทำร้ายร่างกาย ชูเชิญ ชักจูง หรือทำการหลอกลวงด้วยประการใดต่อผู้อื่นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อโน้มน้าวทำให้เกิดความล่าช้า หรือขัดขวางให้การเป็นพยานในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี หลอกลวง หรือทำให้ผู้นั้น ไม่ให้การเป็นพยานหรือไม่ส่งมอบรายงาน เอกสาร หรือวัตถุใดในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี แก่ไข ทำลาย ทำซ้ำ หรือปกปิดซ่อนเร้นวัตถุใดๆ โดยมีเจตนาที่จะทำให้วัตถุนั้น ไม่สามารถใช้เป็นพยานหลักฐานในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดีได้ หลีกเลียงขัดขืนคำสั่งของหมายอาญาที่สั่งให้ผู้นั้นไปให้การเป็นพยานหรือจัดทำรายงาน เอกสาร หรือวัตถุใดในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวน มูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี ปรากฏตัวในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี ตามหมายอาญาที่เขาได้รับ

4.2.3.1.3 ผู้ใดเจตนาก่อความเดือดร้อนรำคาญด้วยประการใดๆ เป็นเหตุให้กีดกัน ทำให้ล่าช้า ขัดขวาง หรือหน่วงเหนี่ยวบุคคลอื่นมิให้ เข้าร่วมหรือให้การเป็นพยานในกระบวนการยุติธรรม ให้การเป็นพยานต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือผู้พิพากษา กรณีข้อมูลที่เกี่ยวข้อง หรือเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของรัฐบาลกลางหรือการกระทำฝ่าฝืนระเบียบการรอลงอาญา การปล่อยตัวครบกำหนดโทษ หรือกระบวนการใดๆ ในระหว่างการพิจารณาของศาล การจับกุม หรือการสืบสวนจับกุมผู้กระทำผิดกฎหมายของรัฐบาลกลางดำเนินการฟ้องร้องคดีอาญา การยกเลิกการรอลงอาญา หรือการปล่อยตัวก่อนครบกำหนดพันธโทษ และให้หมายความรวมถึงการช่วยเหลือและการพยายามในการดำเนินการดังกล่าวด้วย

4.2.3.2. การบัญญัติความรับผิดชอบต่อการแก้แค้นพยาน โดยผู้ใดฆ่าหรือพยายามฆ่าผู้อื่นโดยมีเจตนาที่จะแก้แค้นผู้นั้นเนื่องจากการให้รายละเอียดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐของรัฐบาลกลาง หรือเกี่ยวกับการฝ่าฝืนระเบียบการรอลงอาญา การปล่อยตัวก่อนครบกำหนดพันธโทษ หรือการปล่อยตัวระหว่างพิจารณาของศาลผู้ใดเจตนาเข้าร่วมหรือพยายามกระทำการใดๆ ที่ก่อให้เกิดอันตรายแก่กายของผู้อื่น หรือทำให้ทรัพย์สินของผู้อื่นเสียหาย หรือชูเชิญว่าจะกระทำดังกล่าว โดยผู้นั้นมีเจตนาที่จะแก้แค้นผู้อื่นเนื่องจากการเข้าร่วมเป็นพยานหรือคู่กรณีในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือ พิจารณาคดีหรือการให้การเป็นพยาน การจัดทำรายงาน เอกสารหรือวัตถุอื่นใด ในการสืบสวน สอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี หรือ การให้รายละเอียดแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ เกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายของรัฐบาลกลางหรือที่เกี่ยวกับการฝ่าฝืน

กฎระเบียบการรอลงอาญา การปล่อยตัวก่อนครบกำหนดพันธโทษ การปล่อยตัวระหว่างพิจารณาของศาล หรือการเข้าร่วมเป็นพยานหรือคู่กรณีในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาคดี หรือการให้การเป็นพยาน การจัดทำรายงาน เอกสาร หรือวัตถุอื่นใด ในการสืบสวนสอบสวน ใต้สวนมูลฟ้อง หรือพิจารณาหรือ

นอกจากนั้นจุดประสงค์ของการพิจารณาทุจริตต่อการพยายามที่จะโน้มน้าว ขัดขวางหรือคุกคามหรือขัดขวางกระบวนการยุติธรรม ต่อบุคคลซึ่งได้ให้การเกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่สำคัญเกี่ยวกับคดีในบทบาทของพยานบุคคล¹⁰ รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของรัฐถือว่าเป็นพยานบุคคล¹¹ การกระทำดังกล่าวรวมทั้งการข่มขู่ โดยการใช้จดหมาย¹² นอกจากนั้นการกระทำในลักษณะที่เป็นคุกคามพยานหมายถึงพยานที่ได้รับการเรียกมาเป็นพยานรวมถึงพยานที่ได้รับการเรียกมาโดยความประสงค์ของจำเลยเพื่อสนับสนุนข้อกล่าวหาว่า ผู้ต้องหาข่มขู่หรือพยายามคุกคามพยาน รัฐจะต้องพิสูจน์ว่าเป็นการกระทำของจำเลยที่ต้องการข่มขู่เพื่อไม่ให้พยานปฏิบัติหน้าที่ของตน¹³ แต่การพิสูจน์นั้นไม่จำเป็นต้องพิสูจน์ว่าได้พยานได้รับการคุกคามโดยการข่มขู่ที่แท้จริง แต่การข่มขู่ที่มีแนวโน้มที่มีเหตุอันควรต่อการคุกคามพยาน¹⁴ รวมทั้งในกรณีที่รัฐไม่สามารถพิสูจน์ว่าจำเลยได้เจตนาจะส่งผลกระทบต่อให้การในการพิจารณา แต่บุคคลจะไม่พินิจ หากรัฐสามารถพิสูจน์ได้ว่าบุคคลดังกล่าวเจตนาให้ผลของการกระทำกระทบกับคำให้การในชั้นคณะลูกขุน¹⁵ และถือว่าบุคคลซึ่งขัดขวางหรือพยายามขัดขวางบุคคลซึ่งได้รับหมายเรียกเพื่อให้การเป็นการกระทำที่ขัดขวางกระบวนการยุติธรรม¹⁶ ข้อกล่าวหาทนายความซึ่งรู้ว่าบุคคลจะเป็นพยานและปกปิดหรือพยายามปกปิดพยานเพื่อที่จะไม่ให้ได้รับหมายเรียกและไม่สามารถไปให้การในชั้นศาล¹⁷

ในการพิสูจน์การขัดขวางกระบวนการยุติธรรม เพื่อพิสูจน์มูลเหตุจูงใจในการข่มขู่ รัฐต้องพิสูจน์ว่าจำเลยรู้หรือมีเหตุอันควรเชื่อว่ามีส่วนร่วมในการข่มขู่¹⁸ และเพื่อจะพิพากษาว่าบุคคลนั้นกระทำความ

¹⁰ U.S. v Tedesco, C.A. Mass 1980,635.

¹¹ U.S. v de stefano, C.A.111973,467 F.2d.324.

¹² U.S. v Jackson,1975,513F.2d 456,168.

¹³ In reCarr, D.C. Ohio 1977,436.

¹⁴ U.S. v Batten, D.C, 1964,226 F.Supp.492.

¹⁵ U.S. v Bittinger, D.C. Mo. 1876 Fed. Case. No. 14,598.

¹⁶ U.S. v Vesich, D.C. La 1983, 588 F.Supp 1922.

¹⁷ Cole v U.S. , C.A. Cal. 1964, 329 F. 2d 437.

¹⁸ Smith v U.S. , C.C.A.Ark. 1921 , 274 F.241.

ผิด บุคคลนั้นจะต้องรู้ว่าบุคคลที่ได้รับการข่มขู่เป็นพยาน¹⁹ และศาลพิพากษาว่า ไม่เพียงห้ามจำเลยข่มขู่บุคคลอื่นๆ แต่หมายความรวมไปถึงการพยายามกระทำในลักษณะดังกล่าวด้วย²⁰

โดยเฉพาะอย่างยิ่งได้กำหนดภาระการพิสูจน์ให้กับผู้ถูกกล่าวหาต้องนำสืบให้ได้ว่าการกระทำของตนเป็นการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายและมีเจตนาที่จะกระตุ้น ชักจูง หรือทำให้บุคคลอื่นให้การเป็นพยานด้วยความสัจจริง²¹

ประเทศนอกจากนั้นสหรัฐอเมริกาได้ให้อำนาจกับเจ้าหน้าที่ในการแสวงหาพยานหลักฐานโดยการเข้าถึงข้อมูลเช่นกรณีการดักฟังทางโทรศัพท์ในคดีที่เกี่ยวข้องกับการข่มขู่พยานบุคคล²²

มาตรการเพื่อระงับขัดขวางการแทรกแซงหรือคุกคามพยานบุคคล²³

พนักงานอัยการอาจร้องขอต่อศาลตำบลของรัฐบาลกลาง เพื่อออกคำสั่งให้ระงับการขู่ขู่ เพื่อห้ามมิให้กระทำการข่มขู่พยาน เพื่อศาลพิจารณามีเหตุผลเชื่อได้ว่ามีการรบกวนหรือข่มขู่พยานในคดีของรัฐบาลและมีความจำเป็นเพื่อที่จะป้องกันและขัดขวางการกระทำตามมาตรา 1512 และ 1513 ศาลออกคำสั่งให้ระงับการขู่ขู่ได้ โดยมีต้องแจ้งทางวาจา หรือมีหนังสือแก่คู่กรณี หรือทนายความของคู่

¹⁹ U.S. v Raineri , D.C. Wis. 1980 , 521 F. Supp 16.

²⁰ U.S. v Capo 791 F2d 1254 Z 2d cir 1986).

²¹ 18 U.S.C. section 1512 (d) .

²² Chapter 119 Wire and Electronic Communication Interception and Interception of oral Communication.

U.S.C. section 2516 Authority for interception of wire,oral,or electronic communication the Attorney General, Deputy Attorney General, Associate Attorney General, or any Assistant Attorney General, any acting Assistant Attorney or any Deputy Assistant Attorney General in the Criminal Division specially designated by the Attorney General, may authorize an application to a Federal judge of competent jurisdiction for, and such judge may grant in conformity with section 2518 of this chapter an order authorizing or approving the interception of wire or oral communication by the Federal Bureau of investigation of the offense responsibility for the investigation of the offense as to which the application is made, when such interception may provide or has provided evidence of any offense which is punishable under the foollowing section of this title : section 1503,1512,1513 influencing or injuring an officer,juror,or witness generally)

²³ 18 U.S.C. Section 1514.

กรณี หากศาลพบว่าการเจ้านั้นไม่จำเป็นและมีเหตุผลเป็นไปได้ว่ารัฐมีพยานหลักฐานที่จะออกคำสั่งนั้น คำสั่งให้ระงับการชุมนุมจะมีระยะเวลาไม่เกินกว่า 10 วัน และก่อนครบกำหนด ศาลอาจขยายเวลาในคำสั่งออกไปอีกไม่เกิน 10 วัน หรือนานกว่านั้นก็ได้โดยความยินยอมของคู่กรณี โดยคำสั่งนั้นจะต้องระบุเหตุผลในการออกคำสั่งพร้อมอธิบายถึงการห้ามการกระทำใดหรือการให้งดเว้นการกระทำโดยไม่มีเหตุผลและกรณีของศาลรัฐบาลกลางจะมีคำสั่งคุ้มครองเท่าที่ศาลเห็นว่ามี ความจำเป็น เพื่อป้องกันการยุ่งเหยิงพยาน แต่ไม่เกินกว่า 3 ปี ให้พนักงานอัยการยื่นคำร้องขอคำสั่งคุ้มครองภายใน 90 วัน ก่อนที่จะครบกำหนดการคุ้มครอง

4.2.4 การคุ้มครองพยานบุคคลกรณีพิเศษ (Witness protection Program)

การคุ้มครองความปลอดภัยโดยการเข้าสู่โครงการคุ้มครองพยาน เป็นการคุ้มครองที่เกี่ยวกับสวัสดิการของพยานบุคคล เพื่อการจัดการให้พยานบุคคลเข้าสู่โครงการการคุ้มครองพยาน (Witness protection Program) โดยการดำเนินงานของ United State Marshall ซึ่งเป็นหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายร่วมกับสำนักงานอัยการ คือการจัดการเพื่อให้ได้มาซึ่งพยานบุคคลโดยมุ่งพิจารณาในส่วนของเกี่ยวกับสวัสดิภาพทางร่างกายทั้งในระหว่างการพิจารณาคดีและภายหลังจากการพิจารณาคดี หลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการกำหนดบุคคลที่อาจได้รับการคุ้มครอง โดยพิจารณาจากความสำคัญของพยานบุคคลนั้นๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกนั้นความคุ้มครองยังรวมถึง บุคคลที่สามารถจะเป็นพยานได้ นอกจากนั้นยังมีการคุ้มครองไปถึงครอบครัว และบุคคลที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลที่เป็นพยานสำคัญในคดี โดยมีความผิดฐานที่นำไปสู่การจําโครงการคุ้มครองพยาน (Witness Protection Program) โดยเป็นประเภทความผิดที่เกี่ยวข้องกับความผิดเกี่ยวกับองค์กระอาชญากรรม หรือความผิดร้ายแรงอื่นๆ รวมทั้งความผิดตามหมวด 73 ที่เกี่ยวข้องกับพยานโดยตรง (ความผิดในหมวดขัดขวางกระบวนการยุติธรรม) โดยบุคคลผู้รับผิดชอบในการกำหนดหลักเกณฑ์ หรือแนวทางในการจัดการบริหาร ในต่างๆ คือรัฐมนตรีกระทรวงยุติธรรม (The Attorney General) โดยจะพิจารณาจากปัจจัย²⁴ ดังต่อไปนี้

ระบบการคุ้มครองพยานจะคำนึงถึงการบาดเจ็บในทางร่างกาย (Physical Protection) และพิจารณาถึงสุขภาพ ความปลอดภัย สวัสดิการของบุคคลรวมถึงการปรับตัวทั้งทางกายภาพและการปรับตัวทางสังคม พนักงานอัยการจะจัดระบบการคุ้มครองพยานภายใต้ระเบียบคือ เช่น

- 1) การจัดหาเอกสารที่เป็นเครื่องยืนยันตัวบุคคล รวมตลอดถึงหลักฐานที่ทำให้พยานและครอบครัวกลายเป็นบุคคลใหม่

²⁴ U.S.C. 3521.

- 2) จัดหาที่อยู่ให้ชั่วคราว (Temporary Housing)
- 3) จัดให้มีการขนย้ายเครื่องเรือน และเครื่องใช้ของพยาน
- 4) จัดเงินอุดหนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิต
- 5) ให้ความช่วยเหลือพยานเพื่อให้ได้มีงานทำ
- 6) จัดให้มีการช่วยเหลืออื่นๆ ตามที่จำเป็น

นอกจากนั้นก่อนจะมีการจัดการคุ้มครองพยานกับบุคคลต่างๆ นั้น พนักงานอัยการจะต้องได้รับข้อมูลที่เหมาะสมของบุคคลในสวนที่เกี่ยวกับประวัติอาชญากรรม รวมทั้งประเด็นทางกายภาพของบุคคล พนักงานอัยการจะไม่จัดการคุ้มครองพยานถ้าความเสี่ยงภัยของสาธารณชน รวมทั้งความเป็นไปได้ในภายหลังกับเหยื่อผู้บริสุทธิ์ นำนักพยานของคำให้การการจัดระบบคุ้มครองพยาน พนักงานอัยการจะทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of understanding) กับบุคคล แต่ละบันทึกความเข้าใจ จะต้องมีข้อตกลงความรับผิดชอบของบุคคลและข้อตกลงต่างๆ รวมทั้งการกำหนดโทษบุคคลซึ่งนำข้อมูลเกี่ยวกับการคุ้มครองพยานมาเปิดเผยโดยไม่ได้รับอนุญาต จะมีความผิดทั้งโทษจำคุก และปรับ รวมทั้งการการศึกษาผลกระทบเกี่ยวกับกรณีของรัฐใช้ระบบการคุ้มครองพยาน (Witness Protection Program) ต่อกระบวนการยุติธรรม

นอกจากนั้นการให้พยานบุคคลเข้าสู่โครงการคุ้มครองพยานจะใช้ในกรณีผู้ให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความผิดในคดีที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้ายหรือ²⁵ และมีการปกปิดสิ่งที่ใช้ยืนยันตัวบุคคล รวมทั้งครอบครัวหรือการคุ้มครองด้วยวิธีอื่นๆ²⁶

²⁵ U.S.C. 3076 Eligibility for witness security program

Any individual (and the immediate family of such individual) who furnishes information which would justify a reward by the attorney General under this chapter or by the Secretary of state under section 36 of the state Department Basic Authorities Act of 1956 may, in the discretion fo the Attorney General , participate in the Attorney General's witness security program authorized under chapter 224 of the title

²⁶ Chapter 204 Rewards for information concerning Terrorist act and Espionage

U.S.C 3073 Protection of identity

Any reward granted under this chapter shall be certified for payment by the Attorney General. If it is determined that the identity of the recipient of a reward or of the number of the recipient's immediate family musted, the Attorney General may take such measure in connection with the payment of the reward as deemed necessary to effect such protection

4.2.4.1 ความดำเนินการคุ้มครองความปลอดภัยพยานบุคคล²⁷

การดำเนินการของให้ความคุ้มครองความปลอดภัยของประเทศสหรัฐอเมริกาได้ให้ภารกิจดังกล่าวอยู่ภายใต้การดำเนินงานของ US Marshal ได้จัดให้ความคุ้มครองความปลอดภัย ผู้ซึ่งอยู่ในอันตรายจากการให้การต่อต้านการลักลอบค้ายาเสพติด การก่อการร้าย และการสมาชิกองค์กรอาชญากรรม การดำเนินการเริ่มตั้งแต่ ค.ศ.1970 มีพยานมากกว่า 6,800 ราย²⁸ ได้เข้าสู่การโครงการให้ความคุ้มครอง Witness Security (WitSec) Program โดยได้รับการคุ้มครอง การย้ายที่อยู่ และให้ชื่อใหม่ความสำเร็จของการดำเนินงานได้รับการยอมรับให้เป็นเครื่องมือที่มีค่าและสำคัญต่อการต่อต้านองค์กรอาชญากรรม และอาชญากรรมที่มีลักษณะสมคบ (criminal conspiracies and organized crime) นับตั้งแต่มีการบังคับใช้พบว่ามีกรณีผู้กระทำความผิดในจำนวน 89% จากคำให้การของพยานที่ได้รับการคุ้มครอง

การดำเนินการของ WitSec protection อยู่ภายใต้การควบคุมของ U.S. Attorney General การตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานคำแนะนำของ U.S. Attorney General เพื่อลงนามทั้งในส่วนของคดีของรัฐบาลกลางและคดีระดับชาติ หลังจากพยานและบุคคลที่ใกล้ชิดมักจะย้ายที่อยู่เพื่อความปลอดภัย การเลือกพื้นที่ที่ปลอดภัย พยานและครอบครัวจะได้รับกาเปลี่ยนแปลงชื่อ พร้อมเอกสารแสดงตน ที่อยู่อาศัย การรักษาพยาบาล การฝึกอบรมอาชีพ การจัดค่าใช้จ่ายตามสมควรจนกระทั่งพยานอยู่ได้ด้วยตนเองในพื้นที่ใหม่ (self-sufficient in the relocation area)

U.S.Marshals ให้ความคุ้มครอง 24 ชั่วโมง ในขณะที่พยานได้รับการสภาพแวดล้อมที่คุกคามรวมทั้งการให้คำปรึกษาก่อน การปรากฏตัวในชั้นพิจารณา โครงสร้างการดำเนินงานประกอบด้วยสำนักงานใหญ่ (Marshals Service headquarter) สำนักงานภาค และระดับจังหวัด ซึ่งจะมีเจ้าหน้าที่ (WitSec inspector) เพื่อช่วยเหลือและแนะนำเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นในกิจการให้ความคุ้มครอง จากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่ามีน้อยกว่า 10% ของพยานที่ได้รับการคุ้มครองซึ่งมีประวัติอาชญากรรมจะถูกจับกุมและถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดหลังจากการเข้าร่วมโครงการ

การกิจการในทางแพ่งและอาญาที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองพยาน มีการร่วมมือกับ เจ้าหน้าที่ในระดับท้องถิ่นและศาลเพื่อนำพยานมาสู่กระบวนการยุติธรรม

²⁷ Eduardo Gonzalez, Unite States marshals service , เอกสารประกอบการสัมมนา การคุ้มครองพยานบุคคล: หน้าที่ของรัฐตามรัฐธรรมนูญ , วิทยาลัยการยุติธรรม ,กระทรวงยุติธรรม วันที่ 6 สิงหาคม 2541

²⁸ ข้อมูล ณ วันที่ 1 พฤษภาคม 2542

4.2.4.2 การดำเนินการคุ้มครองความปลอดภัยของพยานบุคคลที่เป็นผู้ต้องขัง

ในกรณีที่นักโทษมีบทบาทในฐานะพยานบุคคลและโดยสภาพอยู่ในความควบคุมของกรมราชทัณฑ์โดยมีการจำกัดเสรีภาพอยู่ในเรือนจำ แม้จะมีอยู่ในฐานะของนักโทษแต่ในกรณีที่มีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมในการเป็นพยานให้รัฐ ก็มีความเสี่ยงภัยต่อภัยอันตรายเช่นเดียวกับบุคคลภายนอก ซึ่งสหรัฐอเมริกาให้กรมราชทัณฑ์ (The Bureau of Prison) เป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาความปลอดภัย เมื่อบุคคลดังกล่าวพ้นโทษแล้วหากต้องการจะเข้าโครงการคุ้มครองพยานก็จะเป็นหน้าที่ของ U.S. Marshall ต่อไป แต่ระหว่างการพิจารณาคดี U.S. Marshall จะดำเนินการในส่วนในความคุ้มครองความปลอดภัยด้านการคมนาคมระหว่างเรือนจำกับการปรากฏตัวต่อศาล

4.3 การคุ้มครองพยานบุคคลของประเทศออสเตรเลีย

การคุ้มครองพยานบุคคลของประเทศออสเตรเลียเริ่มตั้งแต่เมื่อคณะรัฐมนตรีลงมติรับปฏิญญาสิทธิ 17 ประการของเหยื่ออาชญากรรม ปี ค.ศ.1980 Australian Federal Police (AFP) ได้จัดตั้งกลุ่มอย่างไม่เป็นทางการขึ้นเพื่อคุ้มครองพยานบุคคลเกี่ยวกับคดีซึ่งได้รับการข่มขู่จากการทำร้าย ถ้าพยานบุคคลเลือกที่จะให้การหรือพยานหลักฐาน และพยานจะได้รับการคุ้มครองจากตลอดเวลา 24 ชั่วโมง จากเจ้าหน้าที่ตำรวจรวมทั้งการย้ายที่อยู่

ปี ค.ศ.1983 มีการจัดตั้งที่เป็นทางการเพื่อการคุ้มครองที่มีความเป็นสำหรับพยานที่ตกผลจะให้ การต่อต้านองค์กรอาชญากรรม และ Witness Protection Program ถูกจัดตั้งขึ้นตามแนวทางของ United States Marshals ในปี 1993 มีจำนวนพยานมากกว่า 400 คน ได้รับการคุ้มครองในเขตอำนาจรัฐออสเตรเลีย โครงการดังกล่าวได้รับการพัฒนาจนกลายเป็นการบังคับใช้กฎหมายในระดับประเทศ และมีการคุ้มครองในระดับที่สูงขึ้น ความเสี่ยงที่เพิ่มมากขึ้นของพยานโดยเฉพาะความผิดที่เกี่ยวข้องกับองค์กรอาชญากรรม การคอร์รัปชันของข้าราชการ ดังนั้นการปราบปรามองค์กรอาชญากรรมที่ประสบความสำเร็จเป็นผลจากการคุ้มครองพยานซึ่งถือเป็นการองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญต่อการสืบสวนองค์กรอาชญากรรม²⁹

²⁹ John G. Valentin , Present Issues For Organized Crime : The Australian , UNAFEI , Resource Material Series No 44 , 1993 หน้า 112-113

4.4 การคุ้มครองพยานบุคคลของประเทศเยอรมัน³⁰

การคุ้มครองพยานได้บัญญัติไว้ในมาตรา 68 ของประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของเยอรมันมีจุดมุ่งหมายจะปรับปรุงการคุ้มครองพยานบุคคลซึ่งมีความเสี่ยงภัย โดยมีการกำหนดหลักเกณฑ์ ความเสี่ยงภัยที่พยานบุคคลอาจได้รับ

พยานบุคคลที่มีความเสี่ยงภัยต่ำ มาตรา 68 บุคคลนั้นสามารถให้ที่อยู่ของกิจการแทนการให้ที่อยู่อาศัยของพยาน ในกรณีที่พยานบุคคลที่มีความเสี่ยงภัยสูง มาตรา 68 การระบุดำพยานจะเป็นความลับ การเปิดเผยนั้นอาจจะก่อให้เกิดอันตรายต่อพยานทั้งในส่วนที่เกี่ยวกับชีวิต ร่างกาย หรือเสรีภาพ เอกสารที่สามารถยืนยันตัวบุคคล จะถูกเก็บเป็นความลับ นอกจากนี้ในการออกหมายจับผู้ต้องหาหรือจำเลยได้มีกำหนดเงื่อนไขในกรณีที่พยานได้รับการยุ่งเหยิง

4.5 การคุ้มครองพยานบุคคลของประเทศแคนาดา

การคุ้มครองความปลอดภัยโดยเข้าโครงการคุ้มครองพยานการคุ้มครองพยานบุคคลของประเทศแคนาดา Witness Protection Program 1996³¹

Herb Gray (Federal Solicitor General) กล่าวว่า การคุ้มครองพยานถือว่าเป็นเครื่องมือในการบังคับใช้กฎหมายที่สำคัญต่อการสืบสวนคดี ประเทศแคนาดาได้จัดโครงการดังกล่าวภายใต้การดูแลของสำนักงานตำรวจแห่งชาติของแคนาดา Royal Canada Mounted Police (RCMP) โดยการคุ้มครองพยานบุคคล (witness) ผู้ให้ข่าวสารข้อมูล (informant) รวมทั้งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (related or associated person) ซึ่งอาจมีความเสี่ยงภัยจากการที่ต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับการไต่สวน การสอบสวน กับกระบวนการพิจารณา โดยการคุ้มครองนั้นหมายถึง การคุ้มครองรวมถึงการย้ายที่อยู่ (relocation) การอำนวยความสะดวก (accommodation) การเปลี่ยนแปลงรวมถึงการรักษาและสนับสนุนทางการเงิน (counseling and financial support) เพื่อให้เกิดหลักประกันถึงความปลอดภัยของของผู้ได้รับการคุ้มครองหรือการสะดวก

พยานบุคคล ให้นหมายถึง บุคคลหรือตกลงจะให้ข้อมูลหรือหลักฐานหรือมีส่วนหรือตกลงที่จะมีส่วนที่จะเกี่ยวข้องกับการสืบสวน สอบสวน และการพิจารณาการกระทำผิดและบุคคลนั้นอาจ

³⁰ Johan Peter Wilhelm Hilger . Regent Legislation in Germany with the Aim of Fight Organised Crime . UNAFEI, Resource Material Series 44 , 1993 หน้า 53

³¹ STATUTES OF CANADA 1996 CHAPTER 15.

ได้รับความคุ้มครองความปลอดภัยจากความเสียหายที่เกิดจากความเกี่ยวพันจากการสืบสวน และบุคคลซึ่งมีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งต้องการความคุ้มครอง

หลักเกณฑ์การพิจารณารับเข้าโครงการคุ้มครองพยาน พิจารณาประเภทของความเสียหายต่อความปลอดภัยของพยานบุคคล ความเสี่ยงหรืออันตรายต่อชุมชนถ้าพยานได้รับการคุ้มครอง ประเภทของการสืบสวน การพิจารณาความสำคัญของพยานบุคคล คุณค่าของข้อมูลหรือพยานหลักฐานที่ตกลงจะให้หรือการมีส่วนร่วมของพยาน อุปนิสัยของพยานที่สามารถปรับตัวเข้าสู่โครงการ โดยคำนึงวุฒิภาวะทัศนคติ บุคลิกภาพและความสัมพันธ์ในครอบครัว ค่าใช้จ่ายในการโครงการ และทางเลือกอื่น ๆ ที่จะคุ้มครองพยานโดยไม่ต้องเข้าสู่โครงการ

ห้ามบุคคลใดเปิดเผยทั้งโดยตรงและทางอ้อมในส่วนของข้อมูลการย้ายที่อยู่และการเปลี่ยนแปลงยืนยันตัวบุคคลของผู้ถูกคุ้มครอง เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติเปิดเผยในกรณีดังนี้ การเปิดเผยเกิดขึ้นจากความยินยอมของของผู้ถูกคุ้มครอง หรือการเปิดเผยเพื่อประโยชน์สาธารณะ เช่น คดีอุจฉกรรจ์ซึ่งมีเหตุผลเชื่อว่าผู้ถูกคุ้มครองสามารถให้ข้อมูลหรือพยานหลักฐานที่สำคัญที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด การป้องกันการกระทำความผิดอุจฉกรรจ์ การมั่นคงหรือความปลอดภัยของประเทศ การเปิดเผยในกระบวนการพิจารณาคดีเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของบุคคล

4.6 การคุ้มครองพยานบุคคลในประเทศฟิลิปปินส์³²

ประเทศฟิลิปปินส์ ให้ความสำคัญต่อการแก้ปัญหาอาชญากรรมโดยให้ความสำคัญต่อการคุ้มครองพยานบุคคลและได้ดำเนินการบังคับใช้โดยกระทรวงยุติธรรมได้จัดโครงการคุ้มครองความปลอดภัยและผลประโยชน์ของพยานบุคคลในคดีอาญา (The Witness Protection , Security and benefit Program) มีการทำบันทึกข้อตกลง (Memorandum of Agreement) และมีความรับผิดชอบต่อรัฐ เช่นการให้การหรือให้ข้อมูลแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด ข้อตกลงที่จะหลีกเลี่ยงการกระทำผิดทางอาญา ยินยอมกระทำตามข้อผูกผันเพื่อได้รับการคุ้มครองที่จำเป็น ร่วมมือตามสมควรต่อเจ้าพนักงานของรัฐและลูกจ้างของรัฐบาลที่จัดหาภายใต้กฎหมาย รวมทั้งการแจ้งที่อยู่หรือกิจการต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐเป็นประจำ โดยพยานบุคคลจะได้รับสิทธิประโยชน์ดังนี้

1. การมีที่อยู่อาศัยปลอดภัยจนกระทั่งมีการให้การ หรือจนกระทั่งการกระทำในลักษณะที่เป็น การข่มขู่ การคุกคามหมดไป หรือลดลงในระดับที่สามารถจัดการด้วยวิธีการอื่น ๆ ได้

¹⁵Edgar Dula Tores, The Efective Administration of criminal justice: Public Participation and the Prevention of Corruption. UNAFEI , Resource Matrial Series No.48 , 1996 , หน้า 87-91.

2. เมื่อมีเหตุอันควรตามข้อเท็จจริง พยานสามารถขอย้ายที่อยู่หรือเปลี่ยนแปลงชื่อ นามสกุล ด้วยค่าใช้จ่ายของรัฐ และให้รวมไปถึงสมาชิกในครอบครัว

สรุป จากการศึกษาหลักการและกฎหมายของต่างประเทศพบว่า การให้ความคุ้มครองพยาน เป็นสิ่งที่รัฐให้ความสำคัญ โดยเฉพาะมาตรการคุ้มครองพยานบุคคลเป็นเครื่องมือให้รัฐในการค้นหาความจริงและสามารถนำบุคคลผู้กระทำความผิดมาลงโทษ และมีหลักการที่สอดคล้องคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะการให้ความคุ้มครองในกรณีพิเศษถูกนำไปใช้ในการแก้ไขปัญหาคอร์รัปชัน และ มีหลักการสำคัญคือ

1. ผู้ได้รับการคุ้มครองความปลอดภัยคือพยานรวมทั้งที่มีความสัมพันธ์หรือบุคคลในครอบครัว
2. การจะมีเงื่อนไขหรือหลักเกณฑ์ในการพิจารณาที่คล้ายกันคือการพิจารณาภัยอันตรายหรือ ความเสี่ยงที่เกิดขึ้นของพยาน ความรุนแรงของคดี การวิเคราะห์ สภาพทางร่างกายและจิตใจ
3. การให้ความคุ้มครองรวมถึงการเปลี่ยนชื่อ ที่อยู่ การจัดหาค่าใช้จ่ายที่จำเป็นการอำนวยความสะดวกในการขนย้าย รวมทั้งการไม่เปิดเผยชื่อ ที่อยู่ของพยาน
4. มีการกำหนดข้อผูกพันระหว่างรัฐกับบุคคลโดยแต่ละฝ่ายมีภาระหน้าที่ตามกฎหมาย
5. การคุ้มครองดังกล่าวมีการกำหนดหลักเกณฑ์การสิ้นสุดการคุ้มครองโดยเฉพาะกรณีที่พยาน บุคคลผิดเงื่อนไขหรือมีการกระทำความผิดทางอาญา
6. การกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบและมีการรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละปี เพื่อ ประเมินผลการดำเนินการ

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย